Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 3 (1938)

Δελτίον ΧΑΕ 4 (1934-1936), Περίοδος Γ'

Γράμματα της εν Κωνσταντινουπόλει μονής της
Θεοτόκου Ψυχωσωστρίας

ΑΡΚΑΔΙΟΣ Ο ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΣ ΓΕΡΩΝ

doi: [10.12681/dchae.1398](https://doi.org/10.12681/dchae.1398)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΓΕΡΩΝ Α. Ο. Β. (2013). Γράμματα της εν Κωνσταντινουπόλει μονής της Θεοτόκου Ψυχωσωστρίας. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 3, γ'-ιγ'. <https://doi.org/10.12681/dchae.1398>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Γράμματα της εν Κωνσταντινουπόλει μονής της
Θεοτόκου Ψυχωσστρίας

ΑΡΚΑΔΙΟΣ Ο ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΣ, ΓΕΡΩΝ

Δελτίον ΧΑΕ 4 (1934-1936), Περίοδος Γ' • Σελ. γ'-ιγ'

ΑΘΗΝΑ 1938

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ὑπὸ

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ ΤΟΥ ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΥ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΗΣ ΨΥΧΟΣΩΣΤΡΙΑΣ

Ἐπειδὴ οἱ πατέρες τῆς Ἀγιορειτικῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου μεταβαίνοντες εἰς Κωνσταντινούπολιν δὲν εἶχον ἴδιον μέρος πρὸς διαμονὴν ὅσον χρόνον διέμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρεκάλεσαν τὸν Βασιλέα Ἰωάννην Καντακουζηνόν, ἵνα παραχωρήσῃ αὐτοῖς τὴν αὐτόθι μονὴν τῆς Θεοτόκου τῆς Ψυχωσωστρίας. Τὴν παράκλησιν ταύτην τῶν Βατοπεδινῶν ἐξεπλήρωσεν ὁ Βασιλεὺς ἐκδούς τὸ κατωτέρω Βασιλικὸν πρόσταγμα, δι' οὗ προσεκύρωσε τὴν προμνημονευθεῖσαν Μονὴν εἰς τὴν τοῦ Βατοπεδίου μετὰ πάντων τῶν μετοχίων καὶ πραγμάτων αὐτῆς. Συγχρόνως ἐξεδόθη καὶ πατριαρχικὸν σιγίλλιον, ἀναγνωρίζον τὴν ἔνωσιν ταύτην τῶν δύο μονῶν. Μετὰ δὲ δύο ἔτη, ἥτοι κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1350, ὁ Βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνὸς διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐξέδωκε χρυσόβουλλον, ἐν ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις λέγει, ὅτι πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ στενοῦ τοῦ Βοσπόρου ὑπῆρχεν ἑτέρα μονή, τοῦ Κεχρίου ἐπικαλουμένη, ἣτις εἶχεν ἔνωθῇ μετὰ τῆς Ψυχωσωστρίας, καὶ ὅτι καὶ αἱ δύο αὗται μοναὶ προσετέθησαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου. Μετὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ χρυσοβούλλου αὐτοῦ ἐξεδόθη ἕτερον πατριαρχικὸν σιγίλλιον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου Ἰσιδώρου, ἀναγνωρίζον καὶ ἐπιβεβαιοῦν τὴν ἔνωσιν ταύτην τῶν εἰρημένων μονῶν. Τὰ ἀνωτέρω γράμματα σώζονται ἐν ἀντιγράφοις ἐπὶ χαρτίνου εἰληταρίου, ὑπογεγραμμένα ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Μελενίκου Μητροφάνους. Ὅπισθεν δ' αὐτοῦ γέγραπται τὸ δεύτερον σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Ἰσιδώρου. Τὸ εἰλητάριον ἔχει διαστάσεις 1,69X0,28, ἐναπόκειται δὲ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου ὑπ' ἀριθ. Γ. 65.

Ἐν τῇ ἀρχῇ δὲ τοῦ εἰληταρίου γράφει ὁ Μελενίκου Μητροφάνης τὰ ἑξῆς: «Ἰσα τοῦ προστάγματος καὶ τοῦ χρυσοβούλλου τῶν γεγονότων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τοῦ Βατοπεδίου καὶ Ψυχωσωστρίας καὶ ἐπὶ τοῦ-

τοῖς δύο πατριαρχικῶν Σιγιλλίων ἐν ἔτει ζ' ω' ν' η' = 1350». Ἡ γραφή τοῦ εἰληταρίου εἶναι τοῦ ἸΔ' αἰῶνος καὶ ὁ ὑπογράφων ἀρχιερεὺς σύγχρονος καὶ φίλος τῷ βασιλεῖ Ἰωάννῃ τῷ Καντακουζηνῷ. Οὗτος ἀπέστειλέ ποτε τὸν Μελενίκου Μητροφάνην μετὰ τοῦ ἰδίου ἀνεψιοῦ Μανουὴλ Καντακουζηνοῦ πρέσβυν πρὸς τὸν Βασιλέα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον. (Πρβλ. Ἱστορ. Καντακουζηνοῦ, ἔκδ. Βοννης, σελ. 239 καὶ 251).

1. Πρόσταγμα Βασιλικὸν Ἰωάνν. Καντακουζηνοῦ.

Ἐπεὶ οἱ Μοναχοὶ τῆς κατὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος τοῦ Ἁθω διακει-
 μένης Σεβασμίας Μονῆς τῆς Βασιλείας μου τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῆς
 Ὑπεραγίας Δεσποίνης καὶ Θεοτόκου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Βατοπεδίου,
 ἀνέφερον καὶ παρεκάλεσαν τὴν Βασιλείαν μου, ἵνα διορίσῃται αὕτη καὶ
 5 δοθῇ πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς μία τῶν ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ, Θεοδοξάστῳ καὶ
 Θεομεγαλύντῳ Κωνσταντινουπόλει σεβασμίων Μονῶν, ὥστε εὐρίσκε-
 σθαι ὑπ' αὐτὴν κάντεῦθεν, ὅταν ἐπιδημήσωσι μοναχοὶ τῆς αὐτῆς σεβα-
 σμίας Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου ἐν τῇ τοιαύτῃ Θεοφυλάκτῳ Κωνσταντινου-
 πόλει, εὐρίσκουσιν ἀνάπαυσιν καὶ καταμονὴν καὶ τὴν προσήκουσαν λοι-
 10 πὴν ἀσφάλειαν. Τὴν τοιαύτην αὐτῶν δέησιν εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ
 Βασιλεία μου, ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται διὰ τοῦ παρόντος προστάγματος
 εὐρίσκεσθαι τὴν κατὰ τὴν Θεοφύλακτον καὶ Θεομεγάλυντον Κωνσταντι-
 νούπολιν Σεβασμίαν Μονὴν τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην καὶ ταύτην τῆς ὑπερα-
 γίας Θεοτόκου καὶ Θεομήτορος τῆς Ψυχοσωστρίας ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν
 15 Σεβασμίαν Μονὴν τῆς Βασιλείας μου τοῦ Βατοπεδίου μεθ' ὧν κέκτηται
 ἐξ ἀρχῆς ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς τῆς αὐτῆς Θεοφυλάκτου Κωνσταντινουπόλεως
 κτημάτων τε καὶ διαφορῶν μετοχίων καὶ λοιπῶν πραγμάτων, ἥτις Μονὴ
 ἐκρατεῖτο μὲν πρότερον διὰ χρυσοβούλλου τοῦ αὐθέντου μου τοῦ Βασι-
 λέως τοῦ πάππου τῆς Βασιλείας μου τοῦ αἰοιδίμου καὶ μακαρίτου παρὰ
 20 τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης
 Βουλγαρίας κυρίου Γρηγορίου ἐκείνου, διεδέξατο δὲ ταύτην ἐπιτροπικῶς
 παρ' ἐκείνου ὁ τιμιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις κύριος Γαλακτίων. Ὅθεν καὶ
 ὀφείλει εὐρίσκεσθαι ἡ τοιαύτη Μονὴ ὑποτεταγμένη μὲν τῇ δηλωθείσῃ
 Σεβασμίᾳ Μονῇ τῆς Βασιλείας μου τοῦ Βατοπεδίου, ὡς ἐν δὲ σῶμα, σω-
 25 ζομένης δηλονότι τῆς ἐν αὐτῇ καταστάσεως πνευματικῆς καὶ πολιτείας·
 ἵνα δὲ τάττεται καὶ ἀποστέλλεται ἀπὸ τῆς τοῦ Βατοπεδίου Σεβασμίας
 Μονῆς εἰς τὴν δηλωθείσαν Μονὴν ἀνὴρ εὐλαβείας καὶ ἀρετῆς ἀντιποιού-
 μενος, ἡγουμενεύων τε τὴν Μονὴν καὶ τῆς πνευματικῆς ἐχόμενος διαγωγῆς
 τε καὶ καταστάσεως, μεθ' ὅσης ἂν ἔχῃ γνώσεώς τε καὶ δυνάμεως, ἐπιμε-
 30 λῶς δὲ φροντίζῃ κατὰ τὸν ἄμεσον τρόπον καὶ τῆς ἐπιδόσεως καὶ πρὸς τὸ
 κρεῖττον βελτιώσεως τῶν τῆς εἰρημένης Μονῆς κτημάτων καὶ πραγμάτων.
 Τούτου χάριν καὶ ἐγένετο τῇ δηλωθείσῃ Σεβασμίᾳ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου

καὶ τὸ παρὸν αὐτῆς πρόσταγμα εἰς βεβαίαν καὶ διηνεκὴ τὴν ἀσφάλειαν.

† Εἶχε δὲ καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς Βασιλικῆς καὶ Θείας χειρός, Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ Ἰνδικτιῶντος πρώτης.

† Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὐρεθὲν ἐξισάζον τῷ πρωτο- 35 τύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

Ὁ Μελενίκου Μητροφάνης.

2. Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Ἰσιδώρου.

Ἐπεὶ οἱ ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος τοῦ Ἀθω διακειμένη σεβασμιά Βασιλικῇ Μονῇ τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένῃ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Βατοπεδίου ἀσκούμενοι Μοναχοὶ ἐπορίσαντο σεπτὸν πρόσταγμα τοῦ κρατίστου καὶ Ἀγίου μου Αὐτοκράτορος, διοριζόμενον, ὥστε τὴν εἰς τὴν Θεοδόξαστον, Θεοφύλακτον καὶ 5 Θεομεγάλυντον Κωνσταντινούπολιν σεβασμίαν Μονὴν τὴν ἐπ' ὀνόματι καὶ ταύτην τιμωμένην τῆς Ὑπεράγνου Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος τῆς Ψυχοσωστρίας ὑποκεῖσθαι τῇ ρηθείᾳ Σεβασμιά τοῦ Βατοπεδίου Μονῇ καὶ εὐρίσκεσθαι ὑπ' αὐτὴν, κάντεῦθεν ἐπιδημούντων κατὰ τὴν Θεοφύλακτον Κωνσταντινούπολιν τῶν τῆς τοῦ Βατοπεδίου μοναχῶν ἔχειν ἀνά- 10 παυσιν καὶ καταμονὴν καὶ τὴν προσήκουσαν λοιπὴν ἀσφάλειαν, ὑποκεῖσθαι δὲ τὴν τῆς Ψυχοσωστρίας αὐτῇ μεθ' ὧν κέκτηται ἀρχῇθεν ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς τῆς αὐτῆς Θεοφυλάκτου Κωνσταντινουπόλεως κτημάτων τε καὶ διαφόρων μετοχίων, ἀλλὰ δὴ καὶ λοιπῶν πραγμάτων. ἥτις δὲ Μονὴ ἐκρατεῖτο μὲν πρότερον διὰ σεπτοῦ χρυσοβούλλου τοῦ αἰοδίου καὶ μακα- 15 ρίτου Βασιλέως, τοῦ πάππου δηλονότι τοῦ κρατίστου καὶ ἀγίου μου Αὐτοκράτορος, παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας κυρίου Γρηγορίου ἐκείνου, διεδέξατο δὲ ταύτην ἐπιτροπικῶς παρ' ἐκείνου ὁ τιμιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις κύριος Γαλακτίων. Καὶ ἐμφανίσαντες οἱ δηλωθέντες Μοναχοὶ τὸ ἐπιχορη- 20 γηθὲν αὐτοῖς τοιοῦτον σεπτὸν πρόσταγμα πρὸς τὴν ἡμῶν Μετριότητα, ἐδεήθησαν τυχεῖν καὶ Σιγιλιώδους αὐτῆς Γράμματος, ἡ Μετριότης ἡμῶν εὐμενῶς τῇ τούτων προσχοῦσα δεήσει, τὸ παρὸν ἐπορέγει, δι' οὗ δὴ καὶ ἐν Ἀγίῳ παρακελεύεται Πνεύματι, ὡς ἂν κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ ρηθέντος σεπτοῦ προστάγματος εὐρίσκηται ἡ τοιαύτη Μονὴ τῆς Ψυχοσω- 25 στρίας ὑποκειμένη καὶ ὑποτεταγμένη τῇ δηλωθείσῃ Σεβασμιά Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου, πλὴν ὡς ἐν σῶμα καὶ ἄμφω καταλογίζονται, σωζομένης δηλονότι τῆς ἐν αὐτῇ πνευματικῆς καὶ Θεοφιλοῦς ἀγωγῆς καὶ ὑποτυπώσεως, καὶ ἀποστέλληται ἐκεῖθεν εἰς Ἡγούμενον ταύτης δὴ τῆς Μονῆς ἀνὴρ εὐλαβείας καὶ ἀρετῆς ἀντιποιοῦμενος καὶ δυνάμενος ψυχὰς οἰκιοῦν 30 Θεῷ καὶ φροντίζειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον προκοπῆς καὶ ἐπιδόσεως, ἔτι τε βελτιώσεως καὶ συστάσεως τῶν προσόντων τῇ δηλωθείσῃ

Μονῇ κτημάτων τε καὶ πραγμάτων. Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν
καὶ τὸ παρὸν Σιγίλλιωδες γράμμα τῆς ἡμῶν Μετριότητος τοῖς διαλη-
35 φθεῖσι Μοναχοῖς τῆς τοῦ Βατοπεδίου Σεβασμίας Μονῆς ἐπιδέδοται.

† Εἶχε δὲ καὶ διὰ τιμίων γραμμάτων τῆς πατριαρχικῆς καὶ πανιέ-
ρου χειρὸς, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ Ἰνδικτικῶνος πρώτης.

† Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὔρεθ' ἐξισάζον τῷ πρωτο-
τύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

40

Ὁ Μελενίκου Μητροφάνης.

3. Χρυσόβουλλον Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ περὶ τῆς Ψυχοσωστρίας, ἐν ᾧ λόγος καὶ περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Κεγχρίου.

Εἰ πολλοῖς πολλὰκις τὸ καθ' αὐτοὺς ἐν ἐλευθερίᾳ διάγειν εἰς
συμφορὰν ἐτελεύτησε, τί θαυμαστὸν πάλιν ἄλλοις τούναντίον συνενεγκεῖν.
Τοῖς γὰρ μὴ δυναμένοις τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν διασῶζειν, αὐτονομία μὲν βλα-
βερὸν, καὶ τὸ καθ' αὐτοὺς εἶναι σαφῶς ἐστὶ τὸ παράπαν μὴδ' εἶναι. Τὸ δὲ
5 τοῖς λυσιτελεῖν αὐτοῖς δυναμένοις ὑπακούειν ἐθέλειν τὰ τε ὄντ' αὐτοῖς
φυλάττειν δυνήσεται καὶ τὰ οὐκ ὄντα προσπορεῖ. Εἰ δ' αἰεὶ καλὸν ἦν ἡ
ἐλευθερία καὶ τὸ περὶ τῶν ἰδίων ἐτέροις πείθεσθαι, κακοδαιμονίας τεκμή-
ριον, οὐτ' ἀρχὴ τοῦ λοιποῦ τῶν καλῶν δόξειεν εἶναι, οὐτ' εἴ τις δικάζειν
ἢ στρατηγεῖν ἀξιοίη, νοῦν ἂν ἔχειν νομίζοιτο. Οὕτω σφόδρα τῆς ἐλευ-
10 θερίας παρὰ καιρὸν τιμωμένης, τῷ τε παντὶ τούτῳ, καὶ τὸ τοῦτον τὸν
τρόπον καλεῖσθαι προσαπολεῖται, τῆς ὑποταγῆς καθ' ἅπαξ ἀνηρημένης.
Εἰ δὴ ταῦτα καὶ μόνον λογίζεσθαι γέλως, πῶς οὐ γελοιότερον, εἴ τις τὸ τοῖς
βελτίοισιν ὑπέκειν δυστυχίαν ἡγεῖτο, δι' οὐ μόνον βεβαιότεραν ἐστὶν αὐτῷ
τὴν εὐτυχίαν κατασκευάζειν. ὥστ' εἰ τῶν συμφερόντων αἰεὶ τὸν Βασιλέα
15 δεῖ πρόνοιαν ἔχειν, οὐδὲ τοῦθ' ὥς παντάπασιν ἄχρηστον τῶν τε νόμων τῆς
Βασιλείας καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκβαλεῖν, ἀλλ' εὐρήσει οὐ καὶ τούτου δεῖ τοῦ φαρμά-
κου. Διὰ ταῦτα τοίνυν καὶ ἡ Βασιλεία μου τὴν μὲν ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ, Θεοδο-
ξάστῳ καὶ Θεομεγαλύντῳ Κωνσταντινουπόλει Σεβασμίαν Μονὴν τὴν εἰς ὄνο-
μα τιμωμένην τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος τῆς Ψυχοσω-
20 στρίας ἰδοῦσα τῇ τε τῶν προστησομένων ἐρημίᾳ καὶ τῷ τὰ ὄντα πάντα
αὐτῆς διὰ τὴν τῶν καιρῶν δυσχέρειαν ἀνηλῶσθαι εἰς στενὸν μὲν κομιδῇ
κατάστασιν, κινδυνεύουσιν δὲ μὴδὲ μνήμην γοῦν αὐτῆς καταλείψειν τοῖς
ἐπιγινομένοις, τὴν δὲ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος τοῦ Ἀθω σεβασμίαν μονὴν
τῆς Βασιλείας μου τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην καὶ ταύτην τῆς πανυπεράγνου
25 Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένην τοῦ Βατοπεδίου τοῖς ὅλοις
ἀνθοῦσαν, ἀμφοτέρων ὁμοῦ κηδομένη, τῆς μὲν, ὅπως ἐν καιρῷ τοῖς χρή-
ζουσι γένοιτο, ὃ τοῖς λογίζεσθαι δυναμένοις, οὐδενὸς ἑλαττον κέρδους,
τοῖς δ' ὅπως εὖ πάθοι καὶ τὴν τοῦ καιροῦ φθορὰν ὑπερβᾶσα, πάλιν ὥσπερ
ἀναβίῳ, διωρίσατο μὲν πρὸ καιροῦ διὰ προστάγματος εἶναι καὶ εὐρί-

σκεσθαι ταύτην δὴ τὴν τῆς Ψυχοσωστρίας Μονὴν ὑπὸ τὴν δηλωθεῖσαν 30
 Σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου καὶ ὡς ἐν σῶμα καὶ ἀμφοτέρας κατα-
 λογίζεσθαι, καθὼς πλατύτερον τὸ περὶ τούτου τὸ δηλωθὲν τῆς Βασιλείας
 μου διέξεισι πρόσταγμα, γεγονυίας ὕστερον ἐπὶ τούτῳ καὶ τιμίας Πατριαρ-
 χικῆς Γραφῆς. Ἀρτίως δὲ ἀνέφερον καὶ παρεκάλεσαν τὴν βασιλείαν μου 35
 οἱ ἐν τῇ αὐτῇ Σεβασμίᾳ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου ἀσκούμενοι Μοναχοὶ πο-
 ρίσασθαι καὶ χρυσόβουλλον ταύτης εἰς ἐπικύρωσιν καὶ στηριγμὸν τοῦ
 εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας χρόνους ὑπὸ τὴν τοιαύτην Σεβασμίαν τοῦ Βατο-
 πεδίου Μονὴν τὴν τῆς Ψυχοσωστρίας Μονὴν ἀμεταπτώτως εὐρίσκεσθαι.
 Ἔτι γε μὴν καὶ τοῦ προσεῖναι χάριν τῇ τοιαύτῃ Σεβασμίᾳ τῆς Ψυχοσωστρίας
 Μονῇ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως τὰ ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦ νῦν 40
 προσόντα ταύτῃ Μετόχιά τε καὶ κτήματα, ἅτινα καὶ κατὰ μέρος διαλαμ-
 βάνονται ἐν τῷ ἐπιχορηγηθέντι τῷ μέρει τῆς τοιαύτης Σεβασμίας Μο-
 νῆς πρὸ χρόνων χρυσοβούλλῳ τοῦ Αὐθέντου μου τοῦ Βασιλέως τοῦ
 πάππου τῆς Βασιλείας μου, τοῦ αἰοδίδμου καὶ μακαρίτου. Διαλαμβάνονται
 δ' ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ γεγονότι αὐτῇ ἐκ νέου ἀπογραφικῷ Σιγιλλιώδει 45
 Γράμματι παρὰ τοῦ περιποθήτου συμπεθέρου τῆς Βασιλείας μου κυρίου
 Ἀρσενίου τοῦ Τζαμπλάκωνος. Προσεῖναι δ' ὡσαύτως καὶ τῇ κατὰ τὸ
 ἔξῳν μέρος τοῦ περὶ τὸν Ἀνάπλουν Στενοῦ διακειμένη Μονῇ τοῦ Κεγχρίου,
 ἣτις ἠύρισκετο ἡνωμένη τῇ αὐτῇ Σεβασμίᾳ τῆς Ψυχοσωστρίας Μονῇ
 διὰ τοῦ ρηθέντος χρυσοβούλλου, ἅπερ ἐκέκτητο καὶ αὕτη ὑποστατικὰ 50
 καὶ Μετόχια, ἃ δὴ κατὰ μέρος ἔχουσιν οὕτως. Τῆς μὲν Μονῆς τῆς Ψυχο-
 σωστρίας περὶ τὸν περίορον αὐτῆς οἰκήματα διάφορα ἀνεγερθέντα παρὰ
 τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν. Ἔτερα δὲ οἰκήματα ἐχόμενα τοῦ τοιοῦτου περι-
 ὁρου πρὸς τὸ ἀρκτῶον μέρος τὰ ἐξωνηθέντα πρὸ χρόνων ἀπὸ τῆς Καλο-
 ειδίνης παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας κυρίου 55
 Γρηγορίου, ἔχοντος ἐν αὐτῇ κτητορικὰ δίκαια ὡς δηλοῖ τὸ ἐπὶ τούτοις
 γεγονὸς πρατήριον. Πλησίον τοῦ εὐαγοῦς Ξενῶνος τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου
 μεγαλομάρτυρος καὶ ἱαματικοῦ Παντελεήμονος Θεῖος Ναὸς εἰς ὄνομα τιμώ-
 μενος τοῦ ἐν Ἀγίοις παμμάκαρος καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου μετὰ τοῦ
 προαυλίου αὐτοῦ, ἀλλὰ δὴ καὶ οἰκημάτων ἕξ ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτοῦ 60
 διακεμένων. Ἐκτὸς τῆς αὐτῆς Θεοφυλάκτου Κωνσταντινουπόλεως
 περὶ τὸ χωρίον τοῦ Προμούντου Μετόχιον τὸ τῆς Κορώνης ὀνο-
 μαζόμενον. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τὸ κατὰ δύσιν Στενὸν εἰς τὸ χωρίον τὰς Καλὰς
 ἕτερον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ Ἀγίου προφήτου Ἡλιοῦ, περὶ ὧν κατω-
 τέρῳ πλατύτερον ρηθήσεται. Ἐντὸς τῆς Θεοσώστου πόλεως Ἡρακλείας 65
 οἰκήματα τῆς αὐτῆς Μονῆς μετὰ τῶν δικαίων αὐτῶν, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐν
 τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ Τριφυλλίου γῆ ἰδιοπεριόριστος μοδίων ἑξακοσίων
 μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ προκαθημένων ἐλευθέρων, ἐν ᾗ εὐρίσκεται καὶ μυλω-
 νοτόπιον ὀλοκαιρινόν. Ἐντὸς τοῦ κάστρου Χαριουπόλεως Μετόχιον 70
 εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ τιμίου Ἀρχιστρατήγου τῶν ἄνω Δυνάμεων
 Μιχαήλ καὶ ἐπικεκλημένον τοῦ Φύλακος, προσκυρωθὲν τῇ αὐτῇ Μονῇ

- παρὰ τοῦ Ἑρριγασμένου ἐκείνου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἔξ παροίκων. Περὶ
τὸ κάστρον τὸ Πάμφιλον Μονύδρια δύο, τὸ μὲν ἐν εἰς ὄνομα τιμώμενον
τῆς Ἀγίας Μεγαλομάρτυρος Ἀναστασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς ὄνομα τῆς
75 Ἀγίας Παρασκευῆς μετὰ τῆς γῆς καὶ ὧν ἔχουσι δικαίων, ἔτι δὲ καὶ μετὰ
τῶν ἐν αὐτοῖς προσκαθημένων ἑλευθέρων. Περὶ τὸ Πηλοπούθιον πλησίον
τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἀέρος, Μετόχιον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ
Ἀγίου παμμάκαρος καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου καὶ ἐπικεκλημένον τοῦ
Τορνάρη μετὰ τῶν δικαίων αὐτοῦ. Τὰ δὲ τῆς δηλωθείσης τοῦ Κεγχρίου
80 Μονῆς μονύδριον τὸ καλούμενον τοῦ Νήφωνος καὶ ἕτερον εἰς ὄνομα τιμώ-
μενον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ ἐπικεκλημένον τοῦ
Κουτουλῆ μετὰ τῶν δικαίων αὐτῶν. Μύλωνες τρεῖς, ὧν οἱ δύο ὀλοκαι-
ρινοί, ὁ δὲ λοιπὸς χειμερινός, καλούμενος Διμυλίας. Ἐτέρου Μύλωνος
ὀλοκαιρινοῦ τοῦ καλουμένου Κλοκοτενίτζη μερὶς ἡμίσεια, πρὸς τούτοις
85 ἀμπέλια τε καὶ γῆ ἐν διαφόροις τοποθεσίαις, δικαιώμασί τε καὶ πρακτικοῖς
καταγεγραμμένα, ἡ μὲν ὑπεργος, ἡ δὲ ἐρειπία. Ἐπεὶ γοῦν παρεκάλεσαν,
ὡς εἴρηται, ἐπιχορηγηθῆναι αὐτοῖς τούτων χάριν χρυσόβουλλον τῆς
Βασιλείας μου, τῆς αὐτῶν δεήσεως εὐμενῶς αὕτη ἐπακούσασα τὸν παρόντα
χρυσόβουλλον λόγον ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει αὐτοῖς, δι' οὗ καὶ εὐδο-
90 κεῖ καὶ προστάσσει καὶ διορίζεται εἶναι μὲν καὶ εὐρίσκεσθαι καὶ εἰς τοὺς
ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους τὴν ρηθεῖσαν τῆς Ψυχοσωστρίας
Μονὴν ὑπὸ τὴν δηλωθεῖσαν Σεβασμίαν Μονὴν τῆς Βασιλείας μου, τὴν τοῦ
Βατοπεδίου δηλαδὴ, καὶ ὡς ἐν σῶμα καὶ ἀμφοτέρας καταλογίζεσθαι.
καὶ φέρειν μὲν τὴν τοῦ Βατοπεδίου Μονὴν τὰ πρεσβεῖα καὶ τὴν τιμὴν τῆς
95 ἀρχῆς κεκληρῶσθαι διὰ τε τὸ τῆς Μονῆς μεγαλεῖον καὶ τὸ τῶν ἐν αὐτῇ
μοναζόντων αἰδέσιμον, ἀρετῆς ὅ,τι πλείστης, ἀντιπιοιούμενων καὶ Θεῷ
προσοικειούμενων διὰ βίου καὶ πολιτείας Θεοφιλοῦς. Τὴν δὲ τῆς Ψυχοσω-
στρίας Μονὴν ὑποτετάχθαι καὶ τὰ δεύτερα φέρειν, ὑπ' ἐκείνης γὰρ πρὸς
αὐτὴν εἰς καθοδηγούμενον ἀποστέλλεσθαι χρή, ἄνδρα εὐλαβείας καὶ ἀρε-
100 τῆς ἀντιπιοιούμενον καὶ δυνάμενον ψυχὰς οἰκιοῦν Θεῷ καὶ φροντίζειν καὶ
ἐπιμελεῖσθαι εἰς τὸ περισφύζεσθαι μὲν καὶ ταύτῃ τὴν προσήκουσαν πνευ-
ματικὴν διαγωγὴν καὶ κατάστασιν, συνίστασθαι δὲ καὶ τὰ κατ' αὐτὴν
ἅπαντα, Μετόχιά τε δηλαδὴ, κτήματα, ὑποστατικά καὶ λοιπὰ πάντα
πράγματα παντάπασιν ἀμείωτα καὶ ἀκαινοτόμητα· μᾶλλον μὲν οὖν
105 καὶ πρὸς ἐπίδοσιν ἄγεσθαι ταῦτα καὶ αὕξησιν διὰ τῆς αὐτοῦ ἐπιμελεστέ-
ρας φροντίδος, καθὼς ἂν αὐτῷ προχωρεῖ τὰ τῆς δυνάμεως· προσεῖναι
δὲ τῇ τε τῆς Ψυχοσωστρίας Μονῇ, ἀλλὰ δὴ καὶ τῇ τοῦ Κεγχρίου καὶ τὰ
ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦ νῦν προσόντα ταύταις Μετόχιά τε καὶ κτήματα
καὶ λοιπὰ ὑποστατικά, καθὼς ἀνωτέρω κατὰ μέρος κατεγράφησαν, καὶ
110 κατέχεσθαι ὑπ' αὐτῶν ἀνενοχλήτως, ἀδιασείστως, ἀναφαιρέτως τε καὶ
ἀναποσπᾶστως, ἀτελῶς τε πάντῃ καὶ ἀβαρῶς κατὰ τὰς περιλήψεις δηλαδὴ
τοῦ εἰρημένου χρυσοβούλλου, ἀπογραφικῶν τε διαφορῶν ἀποκαταστά-
σεων καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τῶν προσόντων αὐταῖς, καθὼς εὐρίσκον-

ται κατεχόμενα ὑπ' αὐτῶν καὶ μέχρι τοῦ νῦν. Πρὸς τούτοις μέντοι ἡ Βα-
 σιλεία μου ἐπιδραφιλεύουσα δωρεῖται ταύτη καὶ τόδε. Ἐπεὶ γὰρ εἰς τὸ δηλω- 115
 θέν Μετόχιον τὸ τῆς Κορώνης ὀνομαζόμενον τὰ μὲν προσόντα τῷ μέρει
 αὐτῆς τοιαῦτα δικαιώματα διαλαμβάνουσιν εὕρισκεσθαι γῆν μοδίων
 ἑξακοσίων καὶ οὐ πλείονα· ἦν δὲ τὸ μέρος αὐτῆς ἐξ ἀρχῆς νεμόμενον διὰ
 περιόρου, πλησίον ταύτης καὶ ἑτέραν γῆν ὥσει μοδίων τετρακοσίων, κα-
 θὼς διὰ τῆς ἀρτίως γενομένης ἀπογραφικῆς ἀναθεωρήσεως εὕρηται, τοῦ 120
 δηλωθέντος ἀπογραφικοῦ Σιγίλλιδους Γράμματος τοῦ περιποθήτου συμπε-
 θέρου τῆς Βασιλείας μου τοῦ Τζαμπλάκωνος τὸ περὶ τούτου δεξιόντος
 πλατύτερον· ὡσαύτως δὲ καὶ εἰς τὸ διαληφθέν Μετόχιον αὐτῆς τὸ τοῦ
 Ἁγίου Ἡλιοῦ εἶχε τεταγμένον διὰ τῶν εἰρημένων ἀπογραφικῶν διαφό-
 ρων ἀποκαταστάσεων τελεῖν κατ' ἔτος πρὸς τὸν ἀπὸ τῶν Θεληματαρίων 125
 στρατιωτῶν τὸν Κατακαλὼν χρυσὰ ὑπέρπυρα ὀκτὼ ὥς ἐν τῷ δηλωθέντι
 χρυσοβούλλῳ καὶ τὸ περὶ τούτου διαλαμβάνεται· δωρεῖται μὲν ἡ Βασι-
 λεία μου ταύτη τὴν τε ρηθεῖσαν γῆν τῶν τετρακοσίων μοδίων τὴν ὡς
 περισσεῖαν ἀναφερομένην ἐπέκεινα τῆς ρηθείσης τῶν ἑξακοσίων μοδίων
 τῆς ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς Κορώνης, ὡς εἴρηται, καὶ διορίζεται κατέχε- 130
 σθαι ὑπ' αὐτῆς πᾶσαν ὅλην ταύτην τὴν γῆν, τὴν τε δηλονότι τῶν ἑξα-
 κοσίων μοδίων καὶ τὴν τῶν τετρακοσίων εἰς τὸν περιορισμὸν καὶ τὰ δί-
 καια ὡς ὑπ' αὐτῆς κατέχετο ἐξ ἀρχῆς μὴ τινος ὀχλήσεως ἢ διασεισμοῦ
 τῷ μέρει ταύτης χάριν τούτου παρὰ τινος τῶν ἀπάντων ἐπαγομένων.
 Ἐκκόπτει δὲ καὶ τὸ δηλωθὲν τέλος τῶν ὀκτὼ χρυσῶν ὑπερπύρων τῶν 135
 ἐπικειμένων τῷ εἰρημένῳ Μετοχίῳ τῷ τοῦ Ἁγίου Ἡλιοῦ, ὡς δεδήλωται,
 καὶ διορίζεται τοῦ λοιποῦ ἐλευθερίας ἀπολαύειν καὶ ἀτελείας αὐτὸ
 καὶ μηδεμίαν τούτου χάριν ὑποστῆναι διενόχλησιν ἢ παρὰ τοῦ διαλη-
 φθέντος Θεληματαρίου τοῦ Κατακαλὼν ἢ παρ' ἑτέρου τινός. Ὁθεν καὶ
 τῇ ἰσχύει καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς Βασιλείας 140
 μου διαμενεῖ μὲν ἀμεταπτώτως εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας χρόνους ἢ δηλωθεῖσα
 Σεβασμία Μονὴ τῆς Ψυχωσωστρίας ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν Σεβασμίαν Μονὴν τῆς
 Βασιλείας μου τὴν τοῦ Βατοπεδίου ὀνομαζομένην, ὡς εἴρηται, καὶ πάντα τὰ
 προσόντα ταύτη τε καὶ τῇ τοῦ Κεγχρίου Μονῇ, μετόχιά τε καὶ κτήματα καὶ
 λοιπὰ ὑποστατικά ὑπὸ τοῦ κατὰ καιροὺς εἰς Ἐγούμενον αὐτῆς παρὰ τῶν 145
 ἀσκουμένων ἐν τῇ τοῦ Βατοπεδίου Μονῇ Μοναχῶν ἀποστελλομένου τῆς
 προσηκούσης ἐπιμελείας καὶ φροντίδος ἀξιοθήσονται καὶ εἰς τὸ κρεῖττον
 καὶ βέλτιον, ὅση δύνανται, προαχθήσονται, πολλῶ πλεον πρὸς τούτοις ποι-
 ουμένου φροντίδα καὶ τοῦ περιώξεσθαι ἐν αὐτῇ δὴ τῇ τῆς Ψυχωσωστρίας
 Μονῇ τὰ τῆς πνευματικῆς διαγωγῆς καὶ θεοφιλοῦς πολιτείας κατὰ τὴν 150
 προσηκούσαν Μοναχοῖς τάξιν τε καὶ κατάστασιν. Διατηρηθήσονται
 δὲ ταῦτα δὴ τὰ Μετόχιά τε καὶ κτήματα καὶ λοιπὰ ὑποστατικά ἀνενό-
 χλητα καὶ ἀδιάσειστα, ἔτι τε τάνώτερα τέλους παντὸς καὶ βάρους καὶ παν-
 τοίως ἐπηρείας καὶ ἐπιθέσεως, καὶ ὑπ' αὐτῆς ταῦτα κατασχεθήσονται
 ἀνενοχλήτως παντάπασιν καὶ ἀδιασείστως, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ ἀνα- 155

ποσπάστως κατὰ τε τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων ταύτη παλαιγενῶν
 δικαιωμάτων καὶ ὡς εὐρίσκονται κατεχόμενα ὑπ' αὐτῆς ἐξ ἀρχῆς καὶ μέ-
 χρι τοῦ νῦν. Κατασχεθήσεται δ' ὁμοίως ὑπ' αὐτῆς καὶ ἡ τῶν τετρακοσίων
 μοδίων γῆ ἢ ὡς περίσσεια, καθ' ἃπερ εἴρηται, ἀναφανείσα ἐπέκεινα
 160 τῆς τῶν ἑξακοσίων μοδίων γῆς, ἥντινα κατεῖχε διὰ δικαιωμάτων εἰς τὰς
 τοποθεσίας τῆς Κορώνης καὶ μετὰ τῆς τοιαύτης τῶν ἑξακοσίων μοδίων
 γῆς νεμηθήσεται ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸν περιορισμὸν καὶ τὰ δίκαια· ὡς ἡνρί-
 σκετο τὸ μέρος αὐτῆς κατέχον μέχρι τοῦ νῦν. "Ετι γε μὴν διατηρηθήσεται
 καὶ ἡ τῶν ὀκτῶ χρυσῶν ὑπερπύρων ἀτέλεια τῶν παρ' αὐτῆς τελουμέ-
 165 νων μὲν κατ' ἔτος ἐπὶ τῷ Μετοχίῳ αὐτῆς, τῷ τοῦ Ἁγίου Ἡλιοῦ δηλαδή,
 ἐκκοπέντων δὲ ἀρτίως διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου τῆς Βασιλείας
 μου καὶ οὐδεμίαν χάριν ἐπάξει τις τῶν ἀπάντων τῷ μέρει αὐτῆς διενόκλη-
 σὶν τινα ἢ διασεισμόν. Ἐπειδὴ δὲ ἀνέφερον, ὡς τὸ μέρος τῆς Μονῆς τῆς
 Ψυχωσωστρίας ἐκέκτετο πρὸ χρόνων καράβιον χωρήσεως μοδίων πολι-
 170 τικῶν ἑκατὸν καὶ διετηρεῖτο διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ εἰρημένου χρυσοβούλλου,
 ἀνώτερον μὲν ἀπὸ πάσης δόσεως κομμερκίου ἐφ' οἷς διὰ τὴν ἑαυτῶν
 ζωάρκειαν οἱ ἐν αὐτῇ Μοναχοὶ ἐξωνοῦντο ἢ διεκόμεζον, ἐπὶ δὲ τοῖς δια-
 πωλουμένοις παρ' αὐτῶν ἐδίδου τὸ ἀνῆκον τῷ δημοσίῳ κομμέρκιον·
 ἦν δὲ τεταγμένον διδόναι πάντας ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου κομμερκίου εἰς τὴν
 175 τῶν ἑκατὸν χρυσῶν ὑπερπύρων ποσότητα ἄχρι καὶ τῶν δέκα χρυσῶν
 ὑπερπύρων. Ἐταξε δὲ καὶ διωρίσατο ἡ Βασιλεία μου πρὸ ὀλίγου διὰ
 χρυσοβούλλου διδόναι κοινῇ πάντας εἰς τὸ τοιοῦτο κομμέρκιον εἰς τὴν τῶν
 ἑκατὸν χρυσῶν ὑπερπύρων, ποσότητα χρυσῶν ὑπερπύρων δύο καὶ
 μέλλει ἐντεῦθεν διατηρεῖσθαι καὶ ὅπερ μέλλουσι καὶ αὖθις οὗτοι κτήσα-
 180 σθαι καράβιον ἕτερον χωρήσεως μοδίων πολιτικῶν τριακοσίων εἰς τὴν
 τοιαύτην εὐεργεσίαν, προσεπιδαφιλεύουσα καὶ ἔτι ἡ Βασιλεία μου διο-
 ρίζεται διατηρεῖσθαι τὸ τοιοῦτον αὐτῶν καράβιον ἀνώτερον καὶ ἀπὸ τῆς
 δόσεως τῆς τετραμοιρίας. Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου μόνιμον καὶ βεβαίαν
 καὶ διηνεκῇ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ ὁ παρὼν χρυσοβούλλος λόγος
 185 τῆς Βασιλείας μου καὶ ἐπεχορηγήθη καὶ ἐπεβραβεύθη τοῖς τε ρηθεῖσι
 Μοναχοῖς τοῖς ἐν τῇ σεβασμιά Μονῇ τῆς Βασιλείας μου τῇ τοῦ Βατοπεδίου
 ἀσκουμένοις, ἔτι τε καὶ τῷ μέρει τῆς τῆς Ψυχωσωστρίας Μονῆς, ἀπολυθεὶς
 κατὰ μῆνα Δεκέμβριον τῆς ἐνισταμένης τρίτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακίς-
 χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέ-
 190 τερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

† Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς Βασιλικῆς καὶ θείας
 χειρός.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς Βασιλεὺς καὶ Αὐτοκράτωρ
 Ρωμαίων ὁ Καντακουζηνός.

195 † Εἶχε καὶ χρυσῇ βούλλαν ἀπηρωρημένην δι' ὁθείας μετὰξης,
 ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει εἰκονίζουσιν τὸν δεσποτικὸν χαρακτῆρα τοῦ Σωτῆρος
 Χριστοῦ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ τὴν Βασιλικὴν στήλην.

Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὐρεθὲν κατὰ πάντα ἰσάζον τῷ πρωτοτύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

Ὁ Μελενίκου καὶ ὑπέρτιμος
Μητροφάνης.

4. Σιγίλλιον Ἰσιδώρου ἐλέω Θεοῦ Πατρ. Κωνσταντινουπόλεως.

Εἶχε προγραφὴν «Ἰσιδωρος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.»

Εἴ περ τι τῶν ἀπαραιτήτων τοῖς προστατεῖν λαχοῦσι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος ἐποφείλεται ἄρα καὶ τὸ πάντα ζητεῖν τε καὶ πραγματεύεσθαι ὅσα περ οἶδε τοῖς ὑπ' αὐτοῦς τελοῦσιν ἔνωσιν καὶ κοινωνίαν περιποιεῖν. Ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ψυχαῖς καὶ σώμασι τὸ ὠφέλιμον περιγίνεσθαι πέφυκεν. Ἔστι μὲν οὖν ὁ τῆς ἀγάπης ὅρος, ἧ συνδεῖσθαι πάντες οἱ φρενῶν εὖ ἦγοντες ἡδέως νομίζουσι δεῖν, καὶ δι' ἣν τὰ ἑαυτῶν κοινὰ ἡγεῖσθαι ἀξιοῦσιν εἶναι τῶν προσηκόντων πρὸς τὸν ταύτης αἴτιον Θεόν, ἅπερ μεταχειρίζουσιν, ὡς χρεῶν ἀναφέροντες, καὶ ἄλλως τοῖς καθ' ἡμᾶς τούτοις ἐνθωρούμενος πράγμασιν, οἰασδήτινος μοίρας ὄντων ἀνθρώπων τὸ κοινωνικὸν ἀλλήλοις ἐνδεικνυμένων καὶ τὸ ἀπὸ ταύτης κέρδος ἐγνωκότων πείρα, οὐχ ἥκιστα δὲ ἔχοι τις ἂν ἐπιγινώσκειν τὸ ἐντεῦθεν καλὸν καὶ συστάσεως πρόξενον ἀπὸ τῶν τὴν ὑπερκόσμιον πολιτείαν ἐπανηρημένων καὶ κατὰ Θεὸν προελομένων βιοῦν, καὶ οὕτω τοι βιαζομένων τὰ ἄνω κτήσασθαι καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς. Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ μέρος οὐκ ἐλάχιστον πρὸς λόγον πνευματικῆς εὐφροσύνης συντείνει τε καὶ συμβάλλεται τοῖς ἐπειλημμένοις τῶν οἰάκων τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ δὲ μέγιστον τῆς ἀγάπης καὶ σωτήριον χρῆμα ἐκασταχοῦ τοῖς πᾶσιν ἐμπολιτευόμενον, ὡς κεφάλαιον Νόμου καὶ Προφητῶν, ὑπὲρ οὗ δεῖν κρίνουσιν οὗτοι πᾶσαν εἰσφέρειν σπουδὴν τε καὶ ἐπιμέλειαν. Εἰ γὰρ κατὰ τὸν Θεοπάτορα καὶ μέγαν ἐν Προφῆταις Δαυὶδ «οὐδὲν τι καλὸν οὐδὲ τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό», τό γε περιφανεῖς δύο Σεβασμίας Μονὰς εἰλικρινίᾳ πόθου πνευματικοῦ εἰς ταῦτο συνελθεῖν κάπῃ τοσοῦτον ἀλλήλων ἡρτῆσθαι, ὡς καὶ σῶμα ἐν ταύτας γνωρίζεσθαι, καθάπερ τὰ κατὰ τινα φυσικὴν συμπάθειαν ἀλλήλων ἐχόμενα καὶ τομὴν μὴ καταδεχόμενα, πῶς οὐκ ἂν εἰς μείζω φαιδρότητα καὶ τέρψιν διαβαίνοι αὐτοῖς τε τούτοις τοῖς τὰ πνευματικὰ διοικονομεῖσθαι τῶν ἄλλων προτεταγμένοις καὶ εἰς πλείονα τὴν σύναρσιν καὶ ὠφέλειαν ταῖς οὕτως ἡρμοσμέναις καταλλήλως Σεβασμίαις Μοναῖς; Τῷ λόγῳ τῷδε σκοπὸς ὡς ἡ ἐν τῇ κατὰ τὴν Θεοδόξαστον, Θεοφύλακτον καὶ Θεομεγάλυντον Κωνσταντινουπόλιν Σεβασμία Μονή, ἡ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῆς Ὑπεράγνου Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος τῆς Ψυχοσωστρίας, τῇ τοῦ καιροῦ καὶ τῶν πραγμάτων ἀνωμαλίᾳ εἰς στενότητα κομιδῇ καταντήσασα κάντεῦθεν τὰ προσόντα

σχεδὸν ἀποβεβληκυῖα, ὥς μόλις ἔχειν ἀπὸ μικρῶν λειψάνων γνωρίζε-
 σθαι, οἰκονομία δὴ τιτι θειοτέρῃ, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ σχεδὸν παραποληται ταῖς
 35 τοῦ χρόνου ἐναντίαῖς ἐπιδρομαῖς, τῇ κατὰ τὸ "Ἁγίον Ὅρος τοῦ "Αῶ
 Σεβασμῖα Βασιλικῇ Μονῇ, τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῆς Ὑπεράγνου Δεσποί-
 νης καὶ Θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Βατοπεδίου, εὐθυνούση Θεοῦ
 χάριτι καὶ ἐτέραις ἐπαρκεῖν δυναμένη καλῶς καὶ ὥς φίλον Θεῷ ἡνῶται
 καὶ ὑπέξευκται, ὥστε δὴ καὶ περσιώζεσθαι καὶ τὸ ἐνδέον ταύτη κατὰ και-
 40 ρὸν ἀναπληροῦσθαι ἐντεῦθεν, κάκεινην δρέπεσθαι τοὺς τῆς καθηγήσεως
 καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ὁδοποιήσεως καὶ ἀγαθοεργίας ὑπὲρ ταύτης καρπούς.
 Τοῦτο δὲ καὶ ἀμφοτέραις εὖ μάλα εἰς λυσιτέλειαν ἤκον συνιδὼν ὁ Κράτιστος
 καὶ "Ἁγίός μου Αὐτοκράτωρ, ἅτε τῶν καλῶν ἀπάντων διάπυρος ἐρα-
 στής καὶ τὸ τῆς γνώμης φιλόθεον καὶ τὸ τοῦ τρόπου εὐλαβὲς εἰς ὅσον ἔξε-
 45 στιν ἀνθρωπίνῃ φύσει πεπλουτικῶς, πρῶτα μὲν ἐπευδοκήσας, σεπτὸν
 ἀπέλυσε πρόσταγμα ἐπὶ τῷ εἶναι καὶ εὐρίσκεσθαι τὴν τοιαύτην τῆς
 Ψυχωσωστρίας Μονὴν τεταγμένην ὑπὸ τὴν τοῦ Βατοπεδίου καὶ ὥς ἐν
 σῶμα ταύτας καταλογίζεσθαι, ἐχούσης μέντοι τὰ πρεσβεῖα καὶ τὸν τῆς
 ἀρχῆς κληρὸν τῆς τοῦ Βατοπεδίου πολλῶν ἔνεκα τῶν δικαίων, ὥστε καὶ
 50 Καθοδηγούμενον ἐκείθεν κατ' ἐκλογὴν πέμπεσθαι, εὐλαβείας καὶ ἀρετῆς
 ἀντιποιούμενον καὶ δυνάμενον ψυχὰς οἰκιοῦν Θεῷ εἰς τὸ περισώζεσθαι
 τὴν ὀφειλομένην τοῖς μοναχοῖς Θεοφιλῇ πολιτείαν τε καὶ κατάστασιν,
 καὶ τὰ προσόντα ταύτῃ συνίστασθαι ἐπὶ τὸ βέλτιον προχωρεῖν καὶ προ-
 ἄγεσθαι, ἐφ' ᾧ καὶ ἡμέτερον γράμμα προέβη. Ἀλλὰ τῷ πρὸς εὐεργεσίας
 55 Θερμῷ καὶ προχείρῳ αὐτὸς δὴ ὁ Κράτιστος καὶ "Ἁγίός μου Αὐτοκράτωρ
 πάνυ τοι προθυμούμενος ἐπιδαφιλεύεσθαι, καὶ Θεῖον χρυσόβουλλον λό-
 γον ἐπιβραβεύει, ὁμοῦ μὲν εὐποιίας ἱκανὰς Θεοκινήτως ἐξ ἑαυτοῦ ἐπι-
 χορηγῶν, ὁμοῦ δὲ καὶ τὰ ἀρχῆθεν προσόντα ταύτῃ τῇ τῆς Ψυχωσωστρίας
 Μονῇ, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ Κεγχρίου κατὰ τὸ ἔξον μέρος τοῦ περὶ τὸν Ἀνά-
 60 πλουν Στενοῦ διακειμένη καὶ ἡνῶμένη εὐρισκομένη τῇ Ψυχωσωστρίας
 διὰ παλαιγενοῦς χρυσοβούλλου, Μετόχιά τε καὶ κτήματα, ὑποστατικά
 καὶ λοιπὰ πάντα πράγματα ἀκαινοτόμητα καὶ ἐκτὸς τέλους καὶ βάρους
 διαμένειν κἄν εἰς ὅσιν ἄρα προέλθοιεν τὴν ἐπίδοσιν, μετὰ τῶν ἐτέρων
 δηλονότι, ὧν ὁ Κράτιστος καὶ "Ἁγίός μου Αὐτοκράτωρ ἔφθῃ εὐεργετήσας,
 65 ὥς ἀνωτέρω δεδήλωται, ἅτινα δὴ καὶ διείληπται ὀνομαστὶ καὶ κατὰ μέ-
 ρος ἀναφέρονται τῷδε τῷ σεπτῷ χρυσοβούλλῳ.

"Ἐνθεν τοι καὶ ἐπεὶ ἐδέησεν ἤδη τοῖς Μοναχοῖς καὶ ὑπομνήματος
 τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἀσφαλείας χάριν τῆς ἐντεῦθεν, τῇ τούτων δεήσει
 ἀσμένως αὕτη προσχοῦσα τὸ παρὸν ἀπολύει. Ἀκολουθῶς τοίνυν πράτ-
 70 τουσά τῷ σεπτῷ χρυσοβούλλῳ καὶ ἡ Μετριότης ἡμῶν, ἐν Ἀγίῳ παρα-
 κελεύεται πνεύματι καὶ παρεγγυᾷ τὸ στέργειν καὶ ἀπαρεγχεῖρητον ἔχειν
 καὶ καθόλου ἀπαράθραυστον καὶ ἀπαραποίητον τὴν Θεοφιλῇ ταύτην
 κατάστασιν καὶ ὥς ἐν σῶμα τὰς δηλωθείσας Σεβ. Μονὰς τὴν τε τῆς Ψυχο-
 σωστρίας καὶ τὴν τοῦ Βατοπεδίου εἶναι τε καὶ καταλογίζεσθαι, καθηγου-

μένης καὶ τὰ πρεσβεῖα καὶ τὸν κλῆρον τῆς ἀρχῆς ἐχούσης τῆς τοῦ Βατο- 75
 πεδίου, καὶ καθηγούμενον ἐκεῖθεν ἐκπέμπεσθαι τῇ τῆς Ψυχωσωστρίας,
 ὑποκειμένη κατὰ τὸν ἀναγεγραμμένον τρόπον, δυνάμενον τῷ ὑποδείγματι
 τοῦ κατὰ Θεὸν αὐτοῦ βίου ψυχῶν καὶ πραγμάτων προϊστασθαι κατὰ
 πᾶσαν τὴν ἰσχὺν καὶ περίληψιν τοῦ τοιούτου σεπτοῦ χρυσοβούλλου
 εἶναι καὶ τὰ προσκεκυρωμένα καὶ ἀφιερωμένα ταῖς Μοναῖς ταύταις, τῇ 80
 τῆς Ψυχωσωστρίας δηλονότι καὶ τῇ τοῦ Κεγχρίου, διειλημμένα κατ' ὄνομα
 ἐν οὗτῳ ἀναφαίρετα καὶ ἀναπόσπαστα καὶ παρὰ πάντων ἀνενόχλητα
 καὶ τῷ ἐξῆς αἰε χρόνῳ, ἐπεὶ Θεῷ διὰ τῶν δε τῶν Μονῶν ἀφιέρωνται· καὶ
 ὀφείλουσι διὰ τοῦτο πᾶσαν αἰε ἐπήρειαν ἀγνοεῖν, ὡς μέγιστον Θεόθεν
 ἀπειλοῦντα κατάκριμα τοῖς ἐπιβαλεῖν χεῖρα πλεονέκτιν αὐτοῖς τολμή- 85
 σουσι, ὡς γάρ τι θριγγίον, τὰ εἰρημένα μὲν περιφράττον καὶ κατασφαλι-
 ζόμενον, ἀποσοβοῦν δὲ καὶ πόρρω βάλλον πᾶσαν δύστροπον καὶ ἐναντίαν
 ἐπιχείρησιν, καὶ ἡ Μετριότης ἡμῶν τὸ παρ' ἑαυτῆς βαρύτατον ἐπιτί-
 μιον τοῦ ἀφορισμοῦ περιτιθησιν. Ὅθεν καὶ πᾶς τις ὑφορώμενος τὴν ἐν-
 τεῦθεν ψυχικὴν καταδικὴν καὶ τὴν ἀπὸ Θεοῦ παντελεῖ ἁλλοτρίωσιν, 90
 ὀφείλει ἀπέχειν τῶν τοιούτων παντάπασιν καὶ ἀνέπαφα ταῦτα καὶ πάντη
 ἀνενόχλητα συντηρεῖν τῇ σφετέρᾳ χειρὶ χάριν ἡστινοῦν ἐπηρείας καὶ
 συζητήσεως εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Καὶ τῇ διὰ μολύβδου σφραγίδι συνήθως
 βεβαιωθὲν, ἐπεδόθη ταῖς διαληφθεῖσαις Σεβασμίαις Μοναῖς ἐπὶ τὸ προ-
 σεῖναι εἰς ἀνενοχλησίαν τε καὶ ἀσφάλειαν. Ἀπολυθὲν κατὰ μῆνα Ἰανου- 95
 ἄριον τῆς ἐνισταμένης Ἰνδικτιῶνος τρίτης τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακο-
 σιοστοῦ πεντηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους.

† Εἶχε καὶ διὰ τιμίων γραμμάτων τῆς Πατριαρχικῆς καὶ πανιέ-
 ρου χειρός † Ἰσιδωρος 1) ἐν ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινου-
 πόλεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. 100

† Εἶχε δὲ καὶ μολυβδίνην σφραγίδα ἀπηρωρημένην δι' ἡερανίου
 σπαρτίου, ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μερεὶ τὴν Θεομήτορα εἰκονίζουσαν μετὰ τοῦ
 προαιωνίου βρέφους, θάτέρῳ δὲ τὰ εἰρημένα διαχαράττουσα ἱερὰ
 γράμματα.

† Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὔρεθὲν ἐξισάζον τῷ πρωτο- 105
 τύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

Ὁ Μελενικοῦ Μητροφάνης.

Τὰ πρωτότυπα τῶν ἀνωτέρω γραμμάτων ἐκρατήθησαν ἐν
 τῇ Μονῇ τῆς Ψυχωσωστρίας, ὡς ἐκεῖ χρησιμεύοντα, εἰς δὲ τὴν Ἱερὰν Μονὴν
 τοῦ Βατοπεδίου ἀπεστάλησαν τὰ ἀντίγραφα τῶν πρωτοτύπων ἐν εἰλη-
 ταρίῳ. Ἐπελθούσης τῆς Τουρκικῆς κατακήσεως, ἡ ἐν Κωνσταντινου-
 πόλει μονὴ τῆς Ψυχωσωστρίας διελύθη, τῶν δ' ἀνωτέρω γραμμάτων
 μόνον ἀντίγραφα περιῆλθον εἰς ἡμᾶς, ἡ τύχη τῶν πρωτοτύπων ἀγνο-
 εῖται.

1) Τὸ χειρόγραφον ἔχει: Ἰσιδωρος.